

sestro Huseinovo, kjer se nam kaže tu napol orientalska, napol jugoslovanska lju-bezen dveh mladih src, izražujoča se seveda s pristno narodno pesnijo srbsko. V tem pogledu je zanimiv tudi prizor med Huseinom in Lejlo, ki je Osmanka, zato pa je tudi njeno obnašanje in njeno govorjenje drugačnega značaja.

Kar se tiče oblike in jezika pričujoče drame, treba omeniti, da se poslužuje večinoma vezane besede; le kadar je govor bolj strasten ali če je predmet sam prozajične narave, tedaj govore dotične osebe prosto. V tem oziru je zanimivo, da govori knez Miloš, suhoparni, trezni diplomat, skoro izključno prozo. Torej je služilo pesniku tudi to sredstvo za označenje oseb. Če se oziram na vsebino, moram še omeniti bogastvo tehtnih misli, zlasti izrekov, ki se nanašajo na svobodo, svetost domovine, bratstvo in bičajo needinost ter izdajstvo. — „Bratski inat“ je umotvor velike vrednosti.

Dr. Ivan Merhar.

Engelbert Gangl, Beli rojaki. Prvi zvezek. Natisnila Učiteljska tiskarna v Ljubljani 1911. 8°. 224 str. Cena broš. 2 K 50 v, vez. 3 K.

O Belokranjcih nam govori ta knjiga, o Ganglovih ožjih rojakih, o njih življenju in trpljenju in njih razveseljevanju. Vino pijo in se gostijo, pojo zdravice in napitnice in ravnajo stol po veselobesedni šegi hrvaški in tožijo, da ginejo stari časi in prihajajo novi. Trta sahne, pesem umira v gori, stari gredo, mladi prihajajo na njih mesta, nič več ni tistega veselega življenja, ki je nedavno še plalo preko Gorjancev. Beda jih žene v Ameriko, v rudnike, ki jim izsesavajo kri in življenje, da se vračajo sključeni in izmučeni, če se sploh vrnejo. Gangl prihaja mednje, rojak med rojake, in kar doživlja med njimi, o tem pripoveduje v tej knjigi na tisti neprisiljeni način, po katerem o svojih doživljajih pripovedujemo prijateljem. Povesti to niso, ampak pripovedovanja, namenjena pisateljevim „prijateljem izza mladosti, tovarišem veselja, bratom dela in naporov“, kakor pravi sam v posvetilu. S tega stališča je motriti pričujočo knjigo, ki je skromna po vsem svojem značaju, kakor je skromna po svojih namenih. Literarnega značaja je edino pretresljivo tragična zgodba o lepi Mari, ki se je izneverila svojemu v Ameriki trpečemu možu.

Fr. Kobal.

Dr. Ljudevit Pivko, Telovadne igre. Prvi del. Z 12 načrti. Založil „Mariborski Sokol“. Maribor 1911. 8°. 54 str. Cena 70 v.

Že v lanskem letniku „Slovenskega Sokola“, v štev. 4.—6. in 8.—12., je objavil dr. Pivko zbirko telovadnih iger, namenjenih predvsem Sokolskemu naraščanju, obenem seveda naši šolski mladini. Te po strokovnem listu razstresene odstavke je sedaj nanovo pregledal, jezikovno nekoliko ogladil in izdal v posebni knjižici, ki ima dokaj priročnejšo obliko kakor „Slov. Sokol“ in bo tudi laglje prišla v roke tistim, ki imajo opraviti s telesno vzgojo mladine. In lahko trdim, da jim bo ta knjižnica res dobro došla; zakaj doslej je marsikdo pogrešal takega navodila, kako naj se mladinske igre sestavno, zanimivo, izdatno in uspešno goje in vodijo; vsled nedostajanja take zbirke je marsikateri učitelj mladinske igre popolnoma v nemar puščal, pač ker se iger svoje mladosti več ne spominja ali se pa sploh nikoli ni igral v večjem krogu, kakor ga na pr. tvori en učni razred naših ljudskih (povprečno 50—60 učencev) ali srednjih šol (povprečno 30—40 učencev). Kako pa našim učencem prijajo primerno izbrane igre, t. j. take, ki imajo dober igralen zmisel in nudijo dovolj prilike za izdatno gibanje, porabo telesne spretnosti in udejstvovanje dušne prisotnosti, pove lahko tisti, ki ima tudi s to platjo telovadnega pouka opraviti. Najvišja učna uprava je vsakakor umestno odredila, da se morajo mladinske igre redovito gojiti in da pripade tudi v telovadnem pouku nekaj časa za izvajanje iger,